

SVENSKA

SKRIFTLIG DEL

KESKIPITKÄ OPPIMÄÄRÄ
MEDELLÅNG LÄROKURS

28.9.2007

YLIOPPILASTUTKINTOLAUTAKUNTA
STUDENTEXAMENSNÄMNDEN

1 TEXTFÖRSTÅELSE

- 1.1** *Läs texterna 1.1a–1.1c och besvara frågorna 1–25 genom att välja det alternativ som bäst passar in i sammanhanget. Markera dina svar med blyertspenna på den optiska svarsblanketten.*

1.1a Gäster på Föglö

När vi ser Piia och Jorma Sepik och deras barn Juhan och Silvas arbeta tillsammans i trädgården utanför sin nybyggda villa på Föglö på Åland är det ingenting som till det yttre skiljer dem från de infödda föglöborna. Villan är så gott som likadan som grannarnas.

5 Bilen är av samma klass. De ser ut som ålänningar. Men de är inte födda här. För fyra år sedan kom de från Estland till Föglö för att jobba i öns fiskförädlingsindustri.

Men vad förde då den 27-åriga livsmedelsingenjören och den 25-åriga dataexperten just till Föglö? – När vi träffades och började 10 sällskapa var Tallinn det enda alternativet. Det var till Tallinn alla vi landsbygdsbor ville flytta. Vi är båda födda på landsbygden, jag i inlandet och Jorma vid kusten. Jorma hade utbildat sig till livsmedelsingenjör och kände till en hel del om fiskförädling. Hans pappa hade arbetat på en av de stora fiskesovchoserna som fanns 15 i Estland då Jorma var barn, berättar Piia.

– Bostadspriserna i Tallinn steg i en enorm fart. Men ändå tänkte vi först att det är dit vi flyttar, berättar Piia på god svenska. Av en tillfällighet råkade jag få syn på en annons i en nordisk tidning, där man sökte arbetskraft till Åland. Varför inte, tänkte vi, vi kan 20 ju pröva en sommar. Till Tallinn hinner vi flytta senare. Det fanns en massa jobb att välja mellan, mest sådana som passade Jorma. I databranschen, som jag är utbildad för, var det sämre. Men en tid kan jag ju göra något annat, tänkte jag. Så kom vi då till Åland och tog jobb inom fiskodlingen, berättar Piia.

– Arbetsgivaren hade ordnat med en hygglig bostad, vilket vi 25 inte alls hade väntat oss. En del problem blev det ändå i början. Inte med myndigheterna, men med språket. Det blev lite komiska missförstånd, berättar Piia. Jorma håller sig hellre till en mix av estniska, finska och engelska och klarar sig bra både på jobbet 30 och i butiken när han handlar. – Men vill jag ha ett annat jobb måste jag nog satsa på svenskan, menar Jorma.

Företaget där paret arbetar är ett samföretag mellan de lokala fiskodlarna på Föglö. Här finns Finlands största odlare och

förädlare av regnbågslox. I genomsnitt 30 ton fisk rensas och isas
35 varje vardag och skickas till partiaffärer i hela Finland. Företaget
har 40 anställda vid förädlingen, av vilka knappt hälften kommer
från länder utanför Norden. – Vi rensar, väger och förpackar fisk.
Det är inget svårt arbete, men det är ansträngande för rygg och
ben. Det var främst lönen som lockade oss att ta det här jobbet.
40 Jämfört med minimilönen på 200 € i Estland tjänar vi sju, åtta
gångar mer på Åland. Visserligen är levnadskostnaderna också
högre, men ändå. Lönerna här räcker till för ett bra liv, men klart
att alla vill ha mer om de får, menar Piia.

Föglöborna har varit hjälpsamma och vänliga men familjen
45 känner sig inte som integrerade föglöbor, trots den stiliga nybyggda
villan, och trots att barnen har vänner i skolan och på dagis. – Vi
är ester som bor på Föglö: Vi har andra traditioner och umgås
mest med andra balter på fritiden, säger Piia. Om familjen Sepik
blir ålänningar för gott är svårt att säga. Hus kan säljas och jobb
50 kan bytas.

Janne Larsson, arbetsförmedlingschef på Åland, har en klar
uppfattning om arbetssituationen: Utan den utländska arbetskraften
skulle primärnäringen inte klara sig. Hur många utländska
personer som för tillfället arbetar på Åland kan han inte säga. Sedan
55 övergångsreglerna för de nya EU-länderna slopades, behövs det
inte längre arbetstillstånd för personer från Estland, Lettland och
Litauen för att komma hit. Mest är det folk från de baltiska länderna
som har kommit till Åland. De är välkomna. Förutom att de arbetar
är de nya skattebetalare. Åt nyinflyttade barn som ännu inte hunnit
60 lära sig svenska ordnar kommunen personliga assistenter i skolan
den första tiden. Det är en investering som betalar sig snabbt.

Källa: *Hufvudstadsbladet*, 2006

1.1b Nakna kocken

Man kan tycka vad man vill om tv-kocken Jamie Oliver – det
händer i alla fall saker där han drar fram. Hans nya kokbok *Jamies
Italien* bygger på en tv-serie med samma namn. Då stormade det
65 kring nakna kocken när han inför tv-kamerorna stack en kniv i
halspulsådern på ett hjälplöst lamm. Föräldrarna blev rasande,
barnen grät och djurvännerna bannade kocken som normalt är
allas älskling. – Man är ingen riktig kock om man aldrig slaktat ett
lamm, sade han i självförsvar.

70 Det var då det. Nu är Jamie Oliver på snabbvisit i Stockholm
för att lansera sin nya bok. Men det som alla talar om nu är inte
boken utan Olivers kamp för en mer näringsriktig mat i de brittiska
skolorna. I tv-programmet *Jamies skolmat* avslöjade kändiskocken
75 vilken fet färdigmat barnen sätter i sig varje dag. Och att tillreda
mat för de 37 pence varje portion får kosta är omöjligt, hävdade
han. I stället propagerar Oliver för näringsriktig mat, och nu har
han fått premiärministern på sin sida. Denne har insett att han kan
plocka politiska poäng genom att stödja mediefavoriten Jamie Oliver.
80 För bara några veckor sedan kom belöningen: Premiärministern
lovade att skolmaten skulle bli bättre över hela landet, en satsning
som regeringen är beredd att betala 220 miljoner pund för.

Men vägen har inte varit spikrak. Jamie Oliver har bombarderats
med yoghurt och baguetter av elever som vill ha kvar godis och
läsk i skolan. Också en frustrerad kökspersonal har varit rasande;
85 att tillreda kändismaten kräver tid och energi. Och det, har
kökspersonalen hävdat, går inte att uppbreda med de usla löner
som nu betalas. Inte heller alla föräldrar är entusiastiska. Trots att
270 000 britter skrivit på listor för bättre skolmat har många
föräldrar i Jamies testskolor kommit till skolan med lunchboxar
90 till barnen när det är matdags. Boxarna innehåller barnens favoriter,
pomes frites, chips och godis. "För de vägrar att äta något annat",
försvarar sig föräldrarna med.

Hur det hela slutar återstår att se. Om allt går planenligt kommer
automaterna där eleverna handlar snask, läsk och chips att bäras
95 ut från skolorna. Dessutom införs nya menyer uppbyggda kring
fisk, pasta och kyckling. Till varje måltid hör även frukt och
grönsaker. Den tidigare basmaten pomes frites bannlyses.

Men förra veckan chockade Jamie Oliver de londonbor som
råkade få syn på honom i hans hemkvarter. Han gick knappt att
100 känna igen när han i går promenerade runt på gatorna. Han höll
händerna fulla med hamburgare och korv och försökte åka på en
vespa. Men han fick inte ens på sig hjälmen på huvudet. Sedan
gick vespan sönder under hans vikt. Men allt var fejkat.

Det hela handlade om att man höll på med att filma en trailer
105 för det nya tv-programmet "Jamie's School Dinner" som går i
brittiska Channel 4. I fyra timmar kämpade ett team med att få på
honom latexkostymen som gav honom en tillfällig övervikt på
trettio kilo. – Det är roligt, men det finns ett allvarligt budskap
bakom, säger en talesman för tv-bolaget. I de kommande program-

110 men ska han återvända till skolorna han tidigare besökt, och se hur matrutinerna ändrats.

Medan allt detta händer drar Jamie i väg till nästa projekt, att utveckla sin välgörenhetsstiftelse Fifteen Foundation. Inom ramen för den hjälper kändiskocken problembarn att skapa sig en framtid genom att lära upp dem för jobb i restaurangbranschen. Fifteen heter också den restaurang som stiftelsen öppnade i London för flera år sedan. Sedan dess har liknande restauranger öppnats på andra ställen, bland annat i Amsterdam.

115
120 – Jag var själv aldrig något ljus i skolan, säger Jamie. Jag gillade praktiskt arbete, inte att läsa. Det var bara mitt intresse för matlagning som gjorde att jag inte blev stämplad som värsting. Därför tycker jag att jag fattar hur de där ungarna har det och gör vad jag kan för dem.

Källor: *Aftonbladet* och *Hufvudstadsbladet*, 2006

1.1c Med galleriet som hobby

125 Vanligtvis är det äldre personer med en hel del startkapital och utvecklat affärssinne som grundar ett konstgalleri. Men det kan också se annorlunda ut. I Helsingfors bor tre unga eldsjälar som tog en risk och startade ett galleri långt innan någon av dem ens hade hunnit bli färdig med sina studier. Konstgalleriet Big Bang har inte fyllt två år ännu, men mår väl. Namnet Big Bang kom till lite som en protest mot konsttraditionerna, men kanske också för att beskriva hur tre studerande med ett brinnande konstintresse plötsligt trängde sig in i gallerivärlden med buller och bång. Gallerilokalen mitt i Helsingfors är så liten att det är lätt att bara gå förbi utan att kasta så mycket som en blick på dess stora fönster. 135 Ändå har folk, i synnerhet ungdomar, hittat vägen dit och galleriet har blivit en trendig mötesplats för dem som gillar ny konst.

Galleriet Big Bang drivs av tre vänner, som alla studerar arkitektur. Hur har tre studerande, alla litet på tjugo år gamla, råd? Hur vågade de över huvud taget ta en så stor risk som det innebär att öppna ett galleri? Vi låter en av dem, Ninni, berätta: 140

– Från början ville vi bara hyra ett arbetsrum för studierna. Vi hade just börjat med ett studieprojekt och behövde arbetsro. Genom ett par bekanta fick vi höra om en pytteliten lokal mitt i centrala Helsingfors. Det var väl Bengt som tyckte att rummet också skulle passa utmärkt som galleri, och plötsligt hade vi skapat ett arbetsrum 145

kombinerat med en utställningslokal. Vi började med att erbjuda våra närmaste kompisar lokalen gratis när de behövde ett ställe för verk som de ville visa upp. Den första utställaren var min systers

- 150 – Visst är det en dyr hobby, menar hon. Man ska nog vara lite galen som börjar med något sådant här. Men somliga köper ett årskort till gymmet eller åker utomlands fem gånger om året, medan vi driver ett galleri – av kärlek till konsten. Det slukar hela vår fritid liksom även våra pengar, låt vara att jag extraknacker på
- 155 en arkitektbyrå och pojkarna frilansar som grafiska designer för en firma. Dessutom vill min snälla gudmor leka den goda fén i sagan, så hon understöder oss genom att betala halva hyran. Men fastän verksamheten kostar så har den också gett oss otroligt mycket. Vi har lärt oss att samarbeta både med varandra och med
- 160 väldigt olika människor. Dessutom har vi lärt oss hur det är att vara privatföretagare i dagens Finland. Om vi någon dag vill öppna en egen arkitektbyrå, vet vi vilka saker man då måste tänka på.

Källa: *Hufvudstadsbladet*, 2006

1.2 *Lue seuraava teksti ja vastaa sen pohjalta lyhyesti suomeksi sivulla 6 oleviin kysymyksiin a–e. Kirjoita vastauksesi selvällä käsiällä kielikokeen vastauslomakkeen A-puolelle.*

Svensk litteratur är högsta mode i Turkiet. Turkarna slukar allt från Cecilia Torudds barnböcker till Henning Mankells deckare. Hittills har ett 40-tal svenska böcker översatts till turkiska. De har mottagits med förtjusning och de såldes sammanlagt i 65 000 exemplar förra året. Senast i raden är Mikael Niemi *Populärmusik från Vittula*. – Efter engelska böcker är de svenska näst högst på toppen just nu, säger översättaren Ali Arda, mannen bakom succén.

Mikael Niemi har blivit en favorit speciellt hos kurderna, efter det att han i höstas höll ett tal på Istanbuls bokmessa. Där berättade han om hur de finskspråkiga förr i världen inte fick tala finska i skolorna i Tornedalen. Fortfarande finns det tornedalingar som lever med två ”halva” språk, så att man talar varken bra finska eller bra svenska. På samma sätt har många kurder inte fått tala kurdiska i skolan, utan de har varit tvungna att tala turkiska. Medan de i hemmen och under barndomen talat kurdiska. Kurdiskan var tidigare förbjuden och får fortfarande inte läras ut i grundskolan.

Det första genomslaget kom med stora berättelser för små läsare. Först ut var Christer Öhmans sex böcker i serien *Barnens världshistoria*. Några turkiska dagstidningar blev så förtjusta att de till sina läsare gav kuponger som kunde bytas mot böckerna. Ali Arda menar att Öhmans serie beskriver historien annorlunda än den beskrivs i turkiska skolor. Den är objektiv och har nu blivit godkänd för att användas i undervisningen.

Också en annan barnboksförfattare är populär. Åsa Linds berättelser om Sandvargen har sålt i över 10 000 exemplar. Förklaringen till framgången är att de svenska författarna skriver direkt för barnen, inte för att böckerna ska gå hem hos föräldrarna. I svenska barnböcker hittar man också ämnen som aldrig skulle förekomma i de turkiska motsvarigheterna. *Lilla snoppboken* av Dan Höjer och Gunilla Kvarnström och Cecilia Torudds *Hjälp, jag blöder* köps flitigt av tacksamma föräldrar. På så sätt slipper de att själva berätta om tabubelagda ämnen som sex och mens för barnen.

Ali Arda fattade tycke för de svenska författarna efter att ha bott sju år i Sverige. Han brukar själv välja vilka böcker han vill översätta. I dagsläget finns det bara fyra personer som översätter från svenska till turkiska. Därför har vissa svenska böcker i stället översatts från en fransk eller engelsk utgåva. Idealet vore ändå att en översättare kunde översätta direkt från originalspråket.

– Vi söker hela tiden efter fler översättare, men det räcker inte med att vara bra på svenska. En del som har sökt jobb som översättare har varit för dåliga på att skriva sitt eget modersmål, helt enkelt, säger Ali Arda. I stället får de som finns jobba desto hårdare.

mi *mitt ei kottakkinen* *antur kunnallid* *vastantset* *m*
Källa: *Dagens Nyheter*, 2006

- Mitä tekstissä sanotaan ruotsalaisten kirjojen asemasta Turkissa?
- Mitä yhteistä on kurdeilla ja Tornionjokilaakson asukkailla?
- Kuinka media suhtautui *Barnens världshistoria* -kirjaan, ja miten tämä ilmeni käytännössä?
- Millä kahdella tavalla ruotsalaiset lastenkirjat eroavat turkkilaisista Ali Ardan mukaan?
- Miksi ruotsalaisia kirjoja ei aina käännetä turkin kielelle suoraan alkuperäisteoksista?

1.1a Gäster på Föglö

1. På vilket sätt märks det att Jorma och Piia inte är infödda ålänningar?
 - A Det går inte att se på något sätt
 - B De har ett annorlunda utseende
 - C De har en mer personlig stil på huset
 - D De har en stark sammanhållning i familjen
2. Vad hade Jorma och Piia för förutsättningar att klara jobbet på Åland?
 - A Piia hade fiskat mycket som liten
 - B Jorma hade tidigt sett hurdant jobbet var
 - C Piia hade rätt utbildning för arbetet
 - D Jorma var redan känd som expert på fiskförädling
3. Varför har det unga paret lämnat Estland?
 - A De riskerade att bli arbetslösa i sin hemtrakt
 - B De hade inte råd att bo kvar i Tallinn
 - C De kom av en slump på idén att flytta
 - D De ville resa runt och uppleva världen medan de är unga
4. Hurdant var det mottagande de fick på Föglö?
 - A De hade vissa problem med papperskriget
 - B De råkade ut för en glad överraskning
 - C De fick höra att de måste satsa på att lära sig svenska
 - D De upplevde Föglöborna som ganska kyliga
5. Vad berättas om fiskeindustrin på Föglö?
 - A Vattnen utanför Föglö är mycket rika på fisk
 - B Fisken odlas på fastlandet och förädlas på Föglö
 - C Färdiga fiskportioner levereras över hela Åland
 - D Företagarna i branschen samarbetar med varandra
6. Hur upplever Piia sitt arbete?
 - A Jobbet är tungt men välbetalt
 - B Arbetet är enformigt och psykiskt ansträngande
 - C Lönen motsvarar inte hennes förväntningar
 - D Hennes yrkeskunskap gör arbetet intressant

7. Hur upplever familjen sin situation på Föglö?
- A De känner att de inte har accepterats helt av lokalbefolkningen
 - B De är fortfarande mer ester än ålänningar
 - C De har svårt att godkänna en del av de åländska traditionerna
 - D Språket är fortfarande en mur för dem
8. Vilka är familjens framtidsplaner?
- A De skulle vilja få ett syskon åt barnen
 - B De funderar på att satsa på ett större hus
 - C De lämnar den frågan öppen
 - D De har inte alls tänkt på saken
9. Hur ser Janne Larsson på den baltiska inflyttningen?
- A De nya EU-reglerna har lett till en okontrollerad inflyttning
 - B Inflyttningen borde samordnas mellan kommunerna
 - C Kommunen borde se till att alla som kommer faktiskt får jobb
 - D Företagen i trakten behöver de inflyttare de kan få
10. Vad innebär de nya invånarna för kommunerna?
- A Kommunerna får på lång sikt mer inkomster
 - B Man måste i en del fall bygga ut skolorna
 - C Man måste satsa mycket på specialundervisning
 - D Dagvården räcker inte till för de nya behoven

1.1b Nakna kocken

11. Varför blev det storm i medierna efter Jamies Italienprogram?
- A Han gjorde något som utmanade den allmänna opinionen
 - B Han visade sig från sin sämsta sida
 - C Han tillagade lamm på ett osmakligt sätt
12. Vilken är anledningen till Jamies Stockholmsbesök?
- A Jamie vill studera hur svenskarna ordnat skolfrukosten
 - B Han är i staden för att göra reklam för sin nya bok
 - C Han ska göra ett program om svensk mat

13. Varför har premiärministern nu beviljat mer pengar för skolmaten?
- A Han utnyttjar Jamie Olivers popularitet för sin karriär
 - B Han har blivit personlig vän med Jamie
 - C Han har motvilligt börjat tro på rapporterna om ungdomarnas dåliga hälsa
14. Vad anser eleverna om Jamies förslag om bättre mat?
- A Det är många som inte alls har gillat det
 - B En del menar att det ändå inte kommer att lyckas
 - C De ser fram emot att få en godare lunch
15. Hur har nyheten tagits emot av skolornas kökspersonal?
- A De gläder sig åt att det äntligen blir lite bättre
 - B De menar att planerna är totalt orealistiska
 - C De tror att det inte kommer att bli någon förändring
16. Hurdan är föräldraopinionen i frågan?
- A De lyssnar mer på sina barn än på experterna
 - B De motsätter sig tanken på att skicka med matlåda till skolan
 - C De är inte beredda att ändra sina egna matvanor
17. Hur kommer förändringen att märkas konkret?
- A Godis- och läskedrycksautomaterna försvinner
 - B Godisautomaterna ersätts med fruktautomater
 - C Chips kan bara köpas i automat
18. Hur kom det sig att Jamie plötsligt hade blivit så överviktig?
- A Han hade övergått till att äta korv och hamburgare
 - B Han hade klätt ut sig så att han såg tjock ut
 - C Han ville visa att ingen behöver skämmas över sin vikt
19. På vilket sätt hjälper Jamie ungdomar med problem?
- A Han försöker tala med dem om problemen
 - B Han skaffar dem jobb på restauranger
 - C Han ger dem utbildning i köksbranschen

20. Varför vill Jamie hjälpa problemungdomarna?
A Han tror sig förstå hur de har det
B Han var själv ett problembarn då han gick i skolan
C Han har en vision om en värld utan problem

1.1c Med galleriet som hobby

21. Varför heter galleriet Big Bang just så?
A Ägarna tyckte att namnet bara lät lustigt
B Namnet är en symbol för hur verksamheten började
C Namnvalet styrdes av gallerilokalens storlek och skick
22. Varför skaffade vännerna en lokal?
A De saknade en plats där de kunde arbeta
B De hade bestämt sig för att öppna ett galleri
C De fick ett överraskande erbjudande
23. Hur kom det sig att de började med galleriverksamhet?
A De behövde en plats för att ställa ut sina projektarbeten
B De insåg att de kan tjäna pengar på att hyra ut en del av lokalen
C En av vännerna insåg lokalens möjligheter
24. Hur klarar vännerna den ekonomiska delen?
A I själva verket betalar verksamheten sig själv
B Galleristerna jobbar på annat håll och får också hjälp
C Galleristerna har skrivit kontrakt med sponsorer
25. Vad har jobbet med Big Bang inneburit för galleristerna?
A De har märkt att de inte hinner studera på heltid
B De vet nu vad det kräver att driva en firma
C De har börjat fundera på att byta yrke

2 ORD OCH STRUKTURER

- 2.1** Läs texten nedan och välj på varje punkt (26–45) det alternativ som bäst passar in i sammanhanget. Markera dina svar med blyertspenna på den optiska svarsblanketten.

Konst för resten av livet

Vad gör man inte för ett reportage, tänkte reportern Rasmus och beställde tatueringstid hos en tatuerare. Det var alltså 26 för honom att komma i beröring med nålen. Vi stiftade också bekantskap med mannen som 27 i nålen, Anton, som i tatueringskretsarna brukar 28 Sailor Andy.

”Att tatuera lär man sig genom praktisk övning, oftast helt 29”, berättar Andy. ”Man kan få läroavtal hos en erfaren tatuerare om man har 30, men det är ovanligt.”

I unga år skaffade han en egen nybörjarutrustning och började tatuera, först på 31 själv och sedan på kompisarna. Nuförtiden får han gå på laserbehandling för 32 hundra euro

26. A tid
B tiden
C dags
D dagen

27. A såg
B fick
C kom
D höll

28. A kallar
B kallas
C kallad
D kallade

29. A för omväxlings skull
B på vissa villkor
C på egen hand
D av någon orsak

30. A tur
B turen
C lycka
D lyckan

31. A sig
B honom
C mig
D han

32. A s.k.
B nr
C ca
D bl.a.

i timmen för att få bort några av de första tatueringar han har 33. Så fundera på saken innan du går och skaffar en ros på skuldran, det kan bli dyrt 34 !

”Tatuerandet är ett kreativt jobb”, säger Andy. ”Man gör aldrig precis 35 motiv två gånger. Det här är bara roligt, och det känns inte alls 36 man var tvungen att motvilligt släpa sig till jobbet varje 37. Dessutom är vi tatuereare ganska lika på så sätt att ingen av 38 är någon riktig arbetare. Snarare är vi konstnärer.”

Roligast är det då en kund kommer med en egen idé, som 39 utveckla vidare. Rasmus väljer dock en färdig bild ur en katalog. Han vill ha ett enkelt hundhuvud på sitt ben. Vi frågar Anton 40 han tycker om figuren. Han

33. A göra
B gör
C gjord
D gjort
34. A en dag
B dagen
C dagar
D dagarna
35. A samma
B densamma
C detsamma
D desamma
36. A eftersom
B därför
C för att
D som om
37. A morgon
B morgonen
C morgnar
D morgnarna
38. A er
B sig
C oss
D dem
39. A kan Anton sedan
B Anton sedan kan
C Anton kan sedan
D sedan kan Anton
40. A vem
B hur
C vad
D när

svarar, kanske litet 41: ”Tänk, jag har faktiskt aldrig råkat göra den här bilden 42. Men jag tycker att den passar bra som tatuering 43 den är så enkel. Den kommer alltid att se lika dum och samtidigt lika trevlig 44.” För övrigt tycker Anton att små rosor och kinesiska tecken som betyder evig kärlek är 45 vanliga och därför ganska tråkiga.

Källa: *Papper*, 2006

41. A överraskar
B överraskas
C överraskande
D överraskade
42. A för
B före
C förrän
D förut
43. A dessutom
B eftersom
C dock
D därför
44. A på
B ut
C in
D till
45. A allt
B alltför
C aldrig
D alls

- 2.2** Fyll i meningarna nedan (uppgifterna 1–10). Använd de tips som du ser till höger om texten. Skriv lösningarna **med tydlig handstil på sida B** av svarsblanketten för språkproven. Skriv svaren under varandra i nummerföljd.

Postkontor undgick rån

Det är inte alla dagar som arbetsgivaren blir glad då en anställd kommer för sent till jobbet. Men så gick det för några veckor sedan i Bosnien, 1 ett bankkontor råkade ut för ett rånförsök. Tre maskerade 2 rusade in på postkontoret och hotade personalen med pistol. Ingen kunde dock ge dem några pengar, eftersom det inte 3 någon kassaskåpsnyckel i huset. Nyckeln 4 kassaskåpet hade en anställd tagit med sig hem. Just den här morgonen hade han inte 5 till jobbet i tid, eftersom han kvällen innan hade glömt att ställa väckarklockan på ringning. 6 räddade han postkontorets pengar genom att helt enkelt ha försovit sig.

Än rånförsöket då? 7 ansåg det klokast att fly från platsen 8. De tyckte tydligen att det var bättre att bli utan byte 9 att vänta på den försenade tjänstemannen och ta risken att polisen skulle vara på plats 10 honom.

1. jossa
2. *man*
3. *finnas*
- 4.
5. *hinna*
6. Toisin sanoen
7. *Rånare*
8. niin pian kuin mahdollista
9. *konj.*
10. ennen

Källa: *Hufvudstadsbladet*, 2006

3 SKRIFTLIG FRAMSTÄLLNING

Skriv en uppsats på 150–200 ord över ett av följande ämnen. Skriv uppsatsen med tydlig handstil på konceptpapper. Följ instruktionen och ange till slut antalet ord i din uppsats.

1. **Ensam eller tillsammans?**

Hur ska man bo då man studerar; i kompislägenhet i förorten, på studenthem, eller i en etta i centrum? Och hur mycket får boendet kosta?

2. **Kocktrenden och verkligheten**

Matlagning på tv har blivit underhållning, och många vill i dag bli kock. Hur har kockprogrammen påverkat vår matlagning?

3. **Tatuering, ja eller nej?**

Tatuering och piercing är något som väcker debatt. Var kan man placera en tatuering eller ett kroppssmycke?

4. **Bilden berättar**

Se nästa sida.

KOKEEN PISTEITYS / POÄNGSÄTTNINGEN AV PROVET

Tehtävä	Osioiden määrä	Pisteitys	Painokerroin*	Enint.	Arvostelulomakkeen sarake
Uppgift	Antal deluppgifter	Poängsättning	Koefficient*	Max.	Kolumn på bedömningsblanketten
1.1a–c	25 x	1/0 p.	x 2	50 p.	1
1.2	5 x	2–0 p.	x 3	30 p.	2
2.1	20 x	1/0 p.	x 1	20 p.	3
2.2	10 x	1–0 p.	x 1	10 p.	4
3				99 p.	7
			Yht./Tot.	209 p.	

*Painotus tapahtuu lautakunnassa.
Viktningen görs av nämnden.